

András Cséfalvay / Anti-Ikaros: Jak uniknout z gravitační studny člověka

15. 4. 2023 – 11. 6. 2023

Kostel sv. Vavřince v Klatovech

Adresa výstavy: Plánická 174, 339 01 Klatovy

Otevřeno: úterý – neděle, 10:00-12:00, 13:00-17:00

Koncepce výstavy: András Cséfalvay

Kurátor: Michal Lazorčík (kontaktní osoba: lazorcik@gkk.cz)

www.gkk.cz

Klasický epistemický model archeologicky konstruuje příběh, v němž člověk stojí vzpřímeně na kopci a shlíží dolů na krajinu pod sebou. Člověk má přístup k nástrojům, které mu pomáhají modelovat současnou situaci a vysvětlovat minulé chyby. V jeho slepé skvrně však vždy leží jeho současné sebevědomí. Drak a nebescí bohové jsou zveličením a artefakty někdejších hrubých popisů světa. Vždyť je to jen orel-leopard, jen ionizovaný vzduch, v němž vznikají hromy a blesky.

V našem současném přístupu se snažíme toto sebevědomí obejít, pracujeme s mimoosovým modelem dějin. Díla v galerii vytvářejí stopu, která se pokouší vypovídat o levitaci, o síle působící proti gravitaci, o touze létat, o myšlence existující naděje.

Cesta vede od vzniku světa, kde na sebe vzájemně působí základní stavební prvky, elementární částice. Ale najednou jsou částice osobní, Higgsův boson není jen svým vlastním matematickým modelem. Zjevuje se a promlouvá. Vypovídá o tom, jak vznikl svět a jaké síly v něm působí. Dále nás příběh zavede do velkého příběhu druhu draků, evoluce peří, paralelního vývoje ptáků a savců a jejich strategií přežití při vymírání. Dozvídáme se o inteligenci draků a obětích, které přinášeli. Dozvíme se, jak se v myslích savců rodí naděje. Na konci naší cesty se setkáme s dinosaury, kteří létají, letí blízko ke slunci, ale nepadnou zpět na zem. Je to triumf peří.

Prostor plný myticko-poetických objektů obsahuje spoustu kódů, spoustu starých a staronových znaků.

Ke komu tyto znaky promlouvají, jaké poselství přinášejí? Postavy se nacházejí na rovině paralelně existujících příběhů. Vzestup dinosaurů, trápení pravěkých savců, zrod vesmíru, nebes i prvních hor, to nejsou přímé šifry, alegorie. Příběhy jsou vyprávěny z hlediska ploché ontologie, což znamená, že všechny objekty demokraticky jednají ve prospěch svých nároků. Člověk, senzor–teleskop, soubor kosmického záření i samotné pračástice vyprávějí svůj příběh po svém. Dinosauri, prehistoričtí ptáci, drobní savci, předkové člověka hledají možnosti svého přežití. Také používají různé dostupné přístroje, nové, navržené (nora savců) nebo vrozené, a nově využitě staré proteinové instrumenty (mozek, peří). Dostupné technologie se pod odvahou fantazie mění v nástroje přežití.

První dílo Birth (Zrození) se zabývá vztahem prožívání času různých forem života a neživota.

Ve videu Karpathia se poprvé objevuje mytický tvor drak; kromě hrůzy a údivu odkazuje tato postava k prastarým vzorcům chování, které předcházely lidskému vnímání. Zároveň se objevuje nový vektor, levitace, síla, kterou se bojuje s tíží, a utopická krajina SKY (nebe). Fly to the Sky (Let do nebe) a Birds of Paradise (Ptáci v ráji) jsou animované příběhy, myšlenkové pochody našich předků. Saving (Zachraňovat), Knowing (Vědět), Yearning (Touha) jsou malé objekty (matka dinosaurus, létající dinosaurus a umírající dinosaurus) dále rozebírají myšlenku, co pro člověka znamená obloha (S.K.Y.), a jak může vytváření nových mýtů pomoci představit si jinou budoucnost. Čelit úzkosti z vyhynutí, zapojit představivost, s novou vizí a proměnit touhu po existenci v činy péče. Letět blízko ke slunci a nespadnout zpět na zem.

Text: András Cséfalvay

Foto: Jiří Strašek

IIIIIIII
GALERIE
KLATOVY
KLENOVÁ

PLZEŇSKÝ KRAJ

MĚSTOKLATOVY

Artikl

ARTALK

